

Санааны атастайны

ТЭРИЛЛЭРЭ УОЛДЬАСТА

инигэр айлыннар улууса эрэ буолбаха, Илин эгэргэ олонутугар, Саха сиритэр даҕаны кизг кэскиллээх дымаа буолуо ээ. Манна билигин олтөөх түтэн үөскэбит курдук көрөбүн. Улуус киинин тутан өттүгэр аһыллаахха оскуола ба тарах буолар оскуолар бааллар. Ол курдук, Дирингээби музыкальнай, Кытаанааҕабы художественнай-эстетическай оскуолар уонна сага үлэһэн эрэр Хатылытааҕы филиал. Өссө бири филиалы Чыапараба эбэтэр Мутудайга астааха, улуус киинин түөрт хайысатын түмэр түөрт тирэхтээк буолуон сөл.

Иоринэн, Кытаанах оскуола Намнааҕы педагогика базовой оскуола. Оттон билинээ билырын аһыллыбыт Арктика университетин базовой оскуола наада. Бу үөрэх тарилтэтин ректорунан бири дойдутаахпыт, улуунун улахан патриота А.П.Мункалов үлэтир.

Усүлүнэн, художественнай хайыскалаах оскуоланы аһы олота аан-маннайгынан билиги улуустугар баар буолбута. Ону төртүтээбит, тэрийбит, атаҕар туруорбут В.Н.Коркин билигин үлэтин үтэнигэр сылдыр — өссө бири оскуоланы тэрийэр кыахтаах, кизг олохтоох, дириг биллилээх, атын улуустарга суох кэскиллээх киһи.

Төрдүлүнэн, таас балыһа олоххо кири-дэҕинэ, элбэх тутуу объекта босхолонон кыахтаах. Бу дыһылар турар миэстэлэрэ, бэйэлэрин туруктаа даҕаны үтүс оскуолалардааҕар кулаҕана суох буолуктаахтар, онон бэлэм дыһуот баар дыһах сөл.

Кадр болпурдуулар тохтоотуох, ойуулуур-дүһүннүүр искусство араас жанрдарыгар үрдүк таһымнаах. Художниктар союзтарын чилиэннэрэ, Чурапчыттан силистээх-муутуктаах дьон үтүстэр. Оттон билиги, филиаллар педагогтара, бу оскуола туһалыр нэһиликтэр-бититтэн оҕо булан, кыахпыт иһинэн бэлэмнээн биэрийинэн дырыктаннахпытна улахан көмө буолуо ээ.

Онон бу болпуруска — анал художественнай оскуоланы аһыта уонна филиаллар, курулуоктар үлэһитин ис тутуун уларытан, салайааччыларга оҕотун аһаанынан буолбаха, үлэһиттэр чааһынан көрөн төлөбүр олохтоолуунга үөрэх, культура управлениелара болломолорун уураллар наада. Ситимнээх үөрэхтээһин, спорт өттүгэр билиги улуустат аата-сула кизгик иһиллэр, оттон ойуулуур-дүһүннүүр искусствоба албан аалпыт, суон сурахпыт үтүһэн эрэр курдук иһиллэрэ чуһааата. Үөскэбит үтүө түтэни куоттарбаха, хамсааһын тахсаа буолар ханнык дикт нэһилиэннэ кизг араҕатын тардаары улуунум хайыатын нөҥүө бэйэм көрүүтүрбин тиздэбин.

Иван БИЛЮКИН,

Чурапчытааҕы оҕо музыкальнай оскуолатын художественнай кылааһын Хатылытааҕы филиалын педагога.

из ситиһиниттэн, таһыар дырыгыттан көрөн, кыра эрдэбиттэн арыһа сатыыр үлэни ыһааха наада. Оскуолаларга таһыт предметтарга курулуоктары, секциялары, филиаллары үлэһиттэр, үөрэнээччи дыһура арылларыгар улахан көмөлөөх буолуо ээ.

Биллэрин курдук, оскуолаларга бири-икки ордук таһаарылаахтык үлэһит учууталлар баар буолааччылар, үкүтүгэр киһилэр үлэһит предметтарын оскуола уолсай хайыскага ыһыллар. Холбурга, интернат-оскуолаба Д.П. Коркин төртүтээбит спортивной, Кытаанаахка кэргэниин Л.З. уонна В.Н. Коркинар төртүтээбит художественнай-эстетическай, Сыланга Е.Д. Макаров экологическай оскуолаларын ааттатылааха сөл.

Чолпу дыһууру булууга, сайыннарыга үлэ манньк формата оскуолалар кадровой уонна материальной-технической хааччылыылары үрдүк эрэ буолааҕына көдүүстээх. Бу өттүгэр ылар буоллаха, ЧРОСИО уонна Кытаанах орто оскуола бадан ордук балаһыанньаахтар, интернаттаахтар. Оттон атыттарга, бэйэм нэһилик-гим оскуолатынан холбурдаахпытна, балаһыанньа оочото суох буолуон сөл курдук.

Хатылыга спортивной уонна художественнай-эстетическай хайыскаларынан алта филиал үлэһит. Баҕарга улуус бастыг тренердэрэ сааһааха Г.Н. Аммосов, боксаба Г.Н. Кривошалакин, туһууга спорт маастара С.А. Федоров, хо-реографияба В.А. Дьяковская курдук үрдүк таһымнаах үлэһиттэр оҕолору дырыктыыллар. Ол эрэри киһилэр бири эрэ нэһилик 200-чэ-кэ үөрэнээччилээх оскуолатын оҕолорун дырыктыылларынан кыахтара ситтэ суох арыллар. Интернаттаахпыт эбитэ буоллар, чолпу дыһуурудаах оҕолору атын нэһиликтэртэн талан үөрэтэн-эрийэн хасчы үрдүк көрдөрүүнү, үтүө түмүгү ситиһэ элбигит.

Аны, иккисинэн, бу филиалларга дырыктанар оҕолорго, дыһынэн, иккис оскуолаба үөрэнээччилэринэн, сурун үөрэх таһынан үлэһэ ханнык да чаһыттан оҕолуулубат. Бу — киһи дыһуурун сайыннаар үөрэҕэр улахан охсуулаах. Холбурдаан эттэххэ, художественнай кылаас үөрэнээччитэ көрөн олорон уруһуйга 6 чаас (иккис күннээх үөрэх) дырыктаннаахтар. Мантан бири күнү көтүтүбүтүнэ, үөрөһүн хаачыстыбата хайдах буолуой? Итинник түбэһтэ биридэ эрэ таһыт-таһына уолсай дырыкка соччо охсуута суох буолуон сөл ээ, оттон үтүстүк хатыланыаҕына дыһууру сайдарымак эбэтэр адьас даҕаны тохтуон сөл. Ситэриллибэтэх, ыскалынан, көтүмүктик оҕолуулубут үлэ оҕоо психологическай охсуута улахан. Мантан сылтаан ыһыллы, сүрбэлдээһин, дырыгы көтүтүү, тохтооту курдук сочото суох көстүү тахсар. Этиллибит

чаһыларга олохсун түмүк оҕордоох, аһыах үөрэнээччилээх оскуолаларга филиаллары арыһы үтүһүйн таһынан үтүс күмүһэһин, иккис оскуола үлэһиттэр хардарыта мэхэйдэри үөскөтөр эбит. Мантан ситтэһэн бири этиллибэтэх: уруок тас өттүнэн үлэни кылааһынан буолбаха, филиалларынан, курулуоктарынан, оҕолор итэ-риэстэринэн көрөн ыһааха, бу үлэни олохсун кылаас таһынан үлэ салайааччытыгар, тренер-дэргэ сүктэриэхэ.

Наука эгэринэн, практика даҕаны толору да-кээһырынан, учуутал 5-6 оҕону кытта үлэһит-ирэ кадүүстээх. Оттон билиги үөрөх да, культу-ра да систематыттан тутууга суох урукуулу аһааны элбэһитиннэрэ сааһаан, курулуоктарга, анал кылаастарга оҕону хабын булгуччулаах ми-нимумун тутуһан педагогтар үлэһит тахсыла-ах буолуутугар улахан харгыһы оҕостобут. Ол түмүгэр филиалларга, оҕо уолсай аһаана аһыаһынан сибээстэн чолпу дыһуурудааһынан эрэ буолбаха, киһи баҕарбыты барытын эбэ-тэр хайаан да бири эмит курулуокка сыдыах-тааһынан түбэһик хомуйабыт. Итинэн ол оҕолорбутун ууратылааҕы эрийи көрөбүт. Ол үлэ уолсай түмүгэр, айымнылаах буолуутугар охсуута улахан. Өскөтүн булгуччулаах минимум тутуһааха, 200 үөрэнээччилээх оскуолаба, быһа холуйан, 40-ча уруок таһынан дырык сис-темалаах үлэтин тэрийиэхэ сөл, очотугар тарбах быһынан сааһырыр да оҕо суох буол-луох тустаах. Ол буолуо ээ оскуола хас биридди оҕо тутуугар кыһамныта дикт.

Мин оҕону ойуулуур-дүһүннүүр искусство эйгэтинэн итингэ үлэһиттэ 20-тэн тахса сөл буолла. Ити кэм устата мин элбэх үөрэн-нэһим, биллэһим-көрдөһүм, иһиттэһим. Олор-тон бэйэм бири саамай маһдыр болпурдус-пан илин эгэргэ анал художественнай оску-ола суоҕа буолар. Баллы улуустарбыт 6-лыы, 7-лин музыкальнай оскуолалаахтар. Ол эрэри киһилэр тоҕо эрэ хангаластар, үөһэ-билүүлэр, тиксинилэр курдук үрдүк ситиһини, ураты көрдөрүүнү оҕорботтор. Оттон билиги улу-ус иккис эрэ музыкальнай оскуолалаахпыт.

Дыһынэн, ойуулуур-дүһүннүүр иску-ствоа Чурапчы курдук ойууу кылааттаах улуус суох. Билинээ бааллар: Л.Н. Толстой мэтири-тин оҕорбут И. Сивцев — Мылыйыкы, сахатан маннайгы профессиональнай художник, Саха АССР народнай художнига П.П. Романов, РФ на-роднай художнига А.П. Мункалов, Москваба үөрэҕэ сыдыан оҕорбут хартыһыната Треть-яковская галереяба ыһыллыбыт Л.Н. Нефитов, Харбалаахтааҕы галереяны төртүтээбит И.Г. Ко-рякин, айар үлэһитин үтэнигэр сылдыр А.С. Иннокентьева, Г.Н. Родионов уо.д.а.

Анал художественнай оскуола улуус ки-

Уу —
олох тыһына

ХАЙАХСЫККА ВОДОПРОВОД КИИРДЭ

Уһуһаан дьыһтын туталлар

Хадаарга Петр Петрович Лукин салайааччылаах 5 киһилээх биригээдэ аһыатын түһэрэн уһуһаан дьыһтын тутуутун үлэтин сааһаата. Дикт устата 24, туората 8 метр.

Бу үтүө дыһаланы олоххо киһилэрэр тутуугар уһуһаан үлэһиттэрэ харчынан көмөлөһөр уонна 50 кг үтүгү туттарар дуоһабаардаахтар. Олохтоохтор эмиэ үөрэ-көтө харчынан, үтүгүн көмөлөһөллөр. Манньк иһиниктэ эрэлээх, үлэһит, дыһуу өйдүүр дьон бааларыттан киһи үөрэр, аһынар. Ол иһин уһуһаан коллектива, киһи сибээһиһэ А.А. Андросова ис сүрэхтэриттэн маһтаналлар.

Валентина СИВЦЕВА.

Хатыннар

Хатыннар барахсаттар
Хаарыс солкооо сууланан
Халдыаһыны кэрийэн
Хойуутук да үүмүттэр.

Сайын сылаас салгынын
Сайа тыһынан ыһаллар,
Сиккиэр тыаллыын сипсигэн
Сибигинэһэр курдуктар.

Күөх нуолур лабааларын
Кыыс суһуоһар холуубун,
Кинилэр толук көрүгүнэрэ
Күүстээх уолу санаталлар.

Көмүс күһүн кэллэһинэ
Кыһыл өгүнүн оонньуулар,
Кыһаан кыһын саһаланнааһына
Кырыа таһаһы кэтэллэр.

Таня ПОПОВА, Хатылы.

С.БОРИСОВА.

департаменттан "Сахаводхоз-строй" ГУП генеральнай дирек-тора Ф.М.Полос, СР Президе-нин иһинэн Дикт кэргэн уонна оҕо аймах дыһалаларыгар ко-митет кылаабынай специалиһа Д.К.Антипина уо. д. а. кытты-ны ыһыллар.

Семинар кыттылаахтара бастаан водопровод тилигин, оҕуруот олордутугар бастыг дикт кэргэттэр хаһаайыстыба-ларын кэрийэн көрдүлэр, опыт атастастылар. Оттон бөһүөлэ-кэ водопровод киһириттэр аналлаах үөрүүтүөх бы-раһынын кыттыны ыһыл-лар. Хайахсыт нэһиликкин баһылыга И.И.Филиппов водо-провод тардыллытыгар үлэ-лэһит дьонго, тэриһтэлэргэ, олохтоохтор ааттарыттан ма-һтанан туран, Маһтан суруктары туттарда.

С.БОРИСОВА.

Хаартыскаларга: уу барар сурун турбага, Куһуура киһини иһингэр оҕолуулубут фонтан.

Бэс ыйын 7 күнүгэр Хайах-сыт нэһиликтэр водопровод ки-ириһиттэр аналлаах практиче-скай семинар буолан ааста. Бы-лырыын күһүн бу нэһиликтэ Өлүөнэ — Туора Күөл водовод киһириттэ, оттон быйыл манна водовод иккис сүһүөҕэ — водо-провод тардылынна. Онон бөһүөлэҕ үс түөлбөтүтэн икки-тигэр, барыта 120-чэ точкаба, улуускаары кыһа тардыллыбыт турба устун уу кэлэр. Бөһүөлэ-кэ водопровод киһириттэ улахан соруктары туруорар. Ол курдук, хас биридди хаһаайыстыба, дикт кэргэн уһаайбаны, ууу та-ба, кадүүстээхтик тутанан, үрдүк үүһүүү ылар тутуугар үлэ-лиһтээх. Былааһыга, бастатан туран, хортуюппуу 12 габа тийэ ыһын киһирдэ, тепличнай хаһаайыстыба, оҕуруот сирэ эмиэ кэргэтиллиһтээхтэр.

Семинарга улуус баһылыга И.Н.Аммосов, тыа хаһаайысты-батын управлениетын началь-ника К.Ф.Оконешникова, нэһиликтэр баһылыктара, Дьокуускайтан Тыа хаһаайысты-батын министерствотын Тутууга

Саха суругун-бичигин төрүттээччи С. А. Новгородов төрөөбүтэ 110 сылыгар аналлаах конкурска

Быйыл саха норуота бүтүннүтэ, ордук бичиги, Чуралчы улуутун дьоно, биһир кэра-бэлэс тутан бэлэттибит. Ол — саха суругун-бичигин төрүттээбит, саха норуота үөрэххэ сыстарыгар албах сыратын биһирбит саха уһулунчулаах национальнай демократа, сырдатанчыта, саха тылыгар мангайгы идэтибит үөрэхтээбэ, биһир дойдулаахыт С.А.Новгородов төрөөбүтэ 110 сылын туолар үбүлүөйө.

Саха бастакы лингвист-ученайы С.А.Новгородов билингвистичек оччо билбэт. Ол сүрүн төрүтүнэн бичиги культурабыт, на-укабыт историяларын, олохтон аастык уһулунчулаах дьоннорбутун илгэн-тогон ситиһи билбэпит, үөрэннэпит буолар. Ол иһин он-нук үлэбэ манга бырабар сорукаах С.А.Новгородов олохун, үлэ-тин сүрүн, түмүк түгэннэрин билингвист кэм сорукаарыгар сыһыары тутан көрүбүт.

Үйгэр кырбимларын көрсө болтоно буюругар, ортотугар суду булгуннаахха кини Чуралчыта алааска олохтоох, муһутаан сүөһүлэнэ сылдьыбыт орто баай малга Новгородовтарга саха норуотун талааныгар уол оҕо төрөөбүт. Кинини Сэмэн дикан ааттаа-бытара. Дьонно икки-үс хаманчытаахтарын кытта бодоруһан, кыра-тыттан оттоһон-мастаһан уоллара сүрэхтээх, үлэһит буола ула-аллыта, саха дьомун батыһастаах, хараҥа олохун эңгэрдэһэн бил-битэ, норуот баай тылын, уус-уран айымньытын илгэриммитэ. Ре-волюция иһинэ Боотурускай улуус Саха уобалаһын төһө даҕаны биһир улахан улууна буолбутун иһин, баара-суоҕа икки эрэ началь-най оҥорулалаах этэ. II Хатылы нэһилиэгэр оҥорула суоҕа, иһинэ тыһан, С.А.Новгородов нэһилиэгин кыра үөрэхтээх саалтыр ааҕааччы Андрей Винокуров дикан кинигиттэн кыратык ааҕарга, аха-ан талаарарга үөрэнэр. Онтон И.Т.Цыцэнко дикан народооһе-по-литический Халыматтан Боотурускай улууска кайаһуһан, Чу-ралчыта чааһынай оҥорула астытыгар киниэн ситиһилээхтик үөрэнэр. Бу оҥорулааҕа олохтоох нэһилиэгинэ уонча уол оҕо-то үөрэнэр, олох истэригэр кэниһик биллиилээх үчүөй-эпиграф уонка фольклорист буолбут А.А.Саввин, общественной деятель Н.Д.Кривошапкин—Субурускай, норуот учуутала М.Г.Степцов, бырааттыы Семен уонна Андрей Новгородовтар, Т.А.Макарова уо. д. а. Семен үөрэххэ улахан дьоруудааҕа кэстэн барар, Цыцэнко оҥорулатын бастык үөрэнээччигэ буолар. Бу оҥорулааҕа икки сыл үөрэнэн баран, 1905 с. Дьоккуускайга реальный училищега ки-ирэр. Итиннэ үөрэнэр сылларыгар үөрэллэр предметтеринэн мунгураммааха, албала баар, В.М.Исенов сибидиһэйдикер по-лит-сылыһааҕар баай библиотекаларыгар сазмэй актыбынай сылдьааччы буолар.

Семен Андреевич төрөөбүт норуота нэһэ ыар олохтообун, бүтүүн кэриэтэ үөрэбэ суохтук хараҥага олохторун өйдөөн барар. Хайа эмэ өттүнэн норуотка туһалаах буолбут кини дикан санаа кы-һынара киниэхэ оччоттон сабыллан барар. Училище үөрэнээччилэ-рин олохторугар, үлэлэригэр Семен кудуһаадык сыстар. Бу сыл-ларга саха норуотун тылын уус-уран айымньытын нэһилиэгинэ-тээн хомуйууга турунар, норуот айымньыта баайын, уус-уран ойуулуур ньымата арааһын, тыла эгэлгитин сөҕөр-маһайар. Өр-тотор буолбаха, кини: "Хайдах курдук бичиги ис хоһоонорбут ди-ринг уонна сыты ис хоһоонорбутун, хайдах курдук бичиги ча-бырдаарбыт, тута өйдөмөттүк иһиллэр буолан баран, кинини өлөрдүү кулларалларый, хайдах курдук олохторбут уһуннараый, хайдах курдук бичиги араатар тылыт тутуһан уонна ис хоһоону-

нан уратынын уонна кэрэниин" — дикан суруйар. 1912 — 1913 сс. 7-й устата саха тылынан аан бастаан таһа сылдьыбыт "Саха сангата" дикан сурунаалы олохтообунга, таһаарыга албах сыра-тын биһэр, бу сурунаалга байэтэ хомуйбут хас да норуот ырыала-рын бөһөттөтэр ("Таатта ырыата", "Оут ырыата", "Сайын ырыата", "Хонон турарбыт ырыата"). Кини саамай сөҕөрө баар: оччоттоо-бу саха түнүктэх тытын уола училищетын 5-6 кылаастарыгар үөрэнэ сылдьан нуучча алфавитыгар олохтоомут саха суругун астымак-ка, кириилкэлээн барбыта. Ону ааһан, өссө бу суругу хайдах эрэ гынан уларыппыт, тупсарбыт, саха норуота үөрэххэ сыстарыгар ордук хомой, табыгастаах суругу оҥорбут кини дикан модун са-нааны ылыммыта. Кини нэһилиэгиннэртэн хомуйар айымньыларын

С. А. НОВГОРДОВ УОННА ДЬУЛЭЙ БҮӨКЭЭН

нуучча букубатынан буолбаха, сороҕор нуучча, сороҕор латын букубатынан абырҕа байэтэ оҥору сатыр "букаас" суругунан суруйар. Бу суруга сырын аайы уларытан иһэр. Чинчийин, көрдөөтүн сындаһаннаах суолугар туруннаа ол. Төрөөбүт норуо-тугар туһалаах буолар туһунан мангайгы оҥору баҕа улам куһуһун, бөҕөһөн, чарымай олохун бүтүүнэн сорука буола ку-булуйар, улаатар. Реальной училищени туйгунук бүтэрбит сүрбэлээх кини бу баҕа санаатын, туруоруммут сылын хоһоону-нан эпигит:

"Саха эрэдээхэ саргыны салайарга сананан сылдьабын,
Дьонум эрэдээхтэри дьолго тиксэрэргэ
дьоруһанан сылдьабын,

Ол туһугар өйдөөбүт өйүм өлүлүү суоҕа.

Эпигит тылым эки быһа мунуһуу суоҕа..."

Ити модун санаатыттан дьулурутар дьулуур холбоһон, эрчи-мгэр эрчим эбиллэн, үлэһит-үлэһит үөрэнэн, үөрэнэ-үөрэнэ үлэ-лээн испитэ.

С.А.Новгородов үчүөй бичигинэн саха филологиятын араас салааларыгар байэтин ураты суолун-иһин хаалларбыта. Саха норуотун тылын уус-уран айымньытын хомуйа сылдьан Бахсы си-риттэн төрүттээх суон сураҕырыт чабырдаһыт, дуобатчыт Дьулэй Бүөкээн—Яков Васильевич Титов көрсөр. Дьулэй Бүөкэ-эн чабырдаһытынан аатыран куоракка, атын да улуустарга ыгырыга сылдьар. Бахсы кырдаастара сазаргиллэринэн, кини сирин-дойдуну олус билэрэ үһү, үтүстүк дьон үтүтүн, ардыгар тосту-туора кэмалдылээх дьоннору тубайар. Эбэх чабырдаһа сурука-бичиккэ кимирдэтэрэ чачы. С.А.Новгородов Дьулэй Бүөкээн чабырдаһарын сурука киллэрбитэ билэр. Мин эһэм И.Ф.Гоголев аҕарынан, Дьулэй Бүөкээн үтүсүнөн бэдэг кини эбит, истарикан эдэригэр дьикүү үһү, кини кырдыан баран олох да истибит буолбут. Карганаммит даҕаны оҥору суох эбит. Са-ха норуотун биһир талааннаах кини — норуотка биллэринэн

Дьулэй Бүөкээн аата-суола биллибэккэ хааларын С.А.Новгородов чабырдах хомуйарыгар Дьулэй Дьаахыл дикан аатын билэн сурука киллэрбит, онтон кинигэтин 1960-с сылларга толору аатын мыйла-лаһан биллэртэр.

Октябрьскай революция иһинэ уруоку Манга-Хангалас улуутун Бахсы нэһилиэгин кинигэ Я.В.Титов—Дьулэй Бүөкээн (1833—1916 сс.) иккеник сураҕыра сылдьыбыта. Кини оччоттоо үөрөбэ суох тыа сирин сахаларыттан дэгиттэр талааннарынэн кинигик су-раҕыра, уһулунчулаах чабырдаһытынан биллэрэ. Саха уус-уран литературатын төрүттээччи А.Е.Кулаковский Дьулэй Бүөкээн көрсөн хаста да дуобаттаабытын Бахсы кырдаастара астына ах-таллар. Онно Воксүлээх Өлөксөй Дьулэй Бүөкээн "Билит-көрбүт чабырдаһын истэн, сурука киллэрбитэ, кини фольклор хомуу-рунуктарыгар хаста даҕаны бөһөттэммитэ. Ити чабырдаха Са-ха сирин кэра алаастара, улуу арустара, күөлэрэ, дьон уһулунчу-лаастара, батыһастаах баайдар, чинчиктар туойуллубуттар. Ки-лин "Билит-көрбүт" чабырдаһы үтүгүнэрэн туойааччылар баар буолбуттара. Яков Васильевич байэтин идэтибит чабырдаһыты-нан уонна дуобатчытынан биллэрэр. Кырдык да, онук эбит. Са-халарга XIX үйэбэ дуобат ооннууга кинигик тэнийбит. Дьулэй Бүөкээн дуобаттаах суумкатын сүтэн, салаастык соһон үтүстүк куораттыра, тайгалыра, атын улуустары кэриэтэ үһү. Онон Са-ха сирингэр дуобат сайдытыгар ханник эмэ кылааты киллэрсиби-тэ чачы.

Бахсы ытык кырдааһа С.И.Лыткин 1882 с. актыбынан, Дьулэй Бүөкээн өссө аатырбыт олохтох курдук. Сорохтор кини онук идэлээгин биллэртэр. Ол эрэри П.А.Ойуунускай киниги олоҥхо искусствотыгар уһулбут учууталларын кэккэлэригэр Дьулэй Бүөкээн киллэрбит. Ону "Дьулуруйар Ньуруун Боотур" олоҥхо саҕаланытыгар манник поэтический строкаларга ааҕабыт: "Эмис Түмэллэй курдук этэн дьаргалдыттыһа, Куо-хайан курдук кулурбатан кимирдэхтинэ, Ондуробуоа эмээксин курдук оһонуйан турдатына, Табаахарап курдук таппаран этэхти-нэ. Дьулэй Бүөкээн курдук дьура тылын түһэрдэхтинэ...". Ман-на Дьулэй Бүөкээн астыллыбыта кинини олохтох бичигинэн көрдөрөр. Онон Я.В.Титов саха норуотун XIX үйэтээгин дьорунай культуратын сайыннарыга уһулунчулаах кылааты киллэрсибит та-лааннаах дьоннортон биһирдэтэрэ эбит.

С.А.Новгородов саха норуотун тылын уус-уран айымньытын хомуйан, өссө төгүс саха норуота тыла-өһө баайын, кини уус-уран ойуулуур ньымалара арааһын биллэһэ, эдэр күүлэһэ, хааллар-быт. Дьулэй Бүөкээн саҕаттан фольклор биһир көрүтүн — ча-бырдаһы бичиги уһулунчулар толору баһылаабыттар. Ол курдук, болтоһоттон төрүттээх Дария Жиркович, Чуралчыттан Мария Ге-расимованы ааттаах сеп. Кэм уларыттылар айы чабырдах ты-ла-өһө уларытат эбит.

С.А.Новгородов баара-суоҕа 32 сааһыгар өлбүтэ. Ол да буол-лар, аҕыйах сылга таппалаах төрөөбүт норуотугар оҥорбут үтүтүн-аһаһын иһин норуота киниэхэ маһанар, маһана да ту-руоҕа дикан эрэниһин.

Коля ГОГОЛЕВ,
Алабар орто оҥорулатын VII
кылааһын үөрэнээччигэ.

Быйыл от ыйын саҕатыгар республика дьоруубуа харыстабыл профсоюз та-рииллэбит 85 сылын туолар, онон эмчиттэр профессио-нальнай бырааһынныктара бу даатаны бэлэттээн ытыллар. Профсоюз рескома бу бэлэс көрдүс кэми көрсө, республи-када ытыллар чөл олох иһин хамсааһын иһинэн, зоналары-нан спорт хас да көрүгэр күрэхтэһини-спартакиада ытыгарга быһаарбыта. Бу ый 7-8 күннэригэр бичиги Чурал-чытыгар Өлүөкү өрүс иһин эҕэринээбэ 5 улуус: Амма, Манга-Хангалас, Таатта, Уус-Ал-дан уонна Чуралчы эмчиттэ-рин суһардаммит хамсаа-ларын байэ холугар бэрт ха-тыһылаах күрэхтэһимлэрэ бу-олла.

Бу иһинэ тыллээх-куу-таах харыс тыһыны күнэр турбут буолластарына, хам-самыт чуумпур, сыһыан, күннэтэ дыагы-дыаһабы, алууну-сүтүүнү кытта быһыала суох түбүгүрэ сылдьар дьон сааһан сайын кэлбиккэ сыһы-анын, эхитин-синигитин эр-чимирдэн күрэхтэһин дьикит курдук буолла. Мангайгы күн Чуралчы сазманыгиттар А.К.Софронов аатынан спортивнай саалаа, физкультура уонна спорт институтун мансыйгар волейболга, остоул тенниһигэр, сазыммака, дуобакка эрийси-м буолла. Волейболга дыахал-ларга Уус-Алдан хамсаада баарынан туһуһата, Амма ик-кискэ, Таатта үтүскэ таҕысты-лар. Эр дьонго мэнгэлэр ки-ин даҕаны илиилээх-атахтас оҥорбуттар. Кинилэр кэни-лэриттэн Уус-Алдан, Таатта ха-

ЧӨЛ ЭККЭ-СИИГНЭ — ИЛЭНСЭ ВӨЙ-САНАА

Эмп үлэһиттэрин илин эңэр
улуустарынаабы спартакиадалара

(Манга-Хангалас улуутун кыл-арайын солбуһааччы), А.А.Тар-скай (Уус-Алдан улуутун кыл-арайын), П.А.Дьяковский (Таат-та улуутун кыл. арайын) үлэ-лэ-рин-хамнастарын билиһини-кэрэн туран, чөл олоху эмчит байэтин түс хоһобурунан көрдөрүөхтэһин, физкультура-нан, кытлар буоллабына спордуһан утумнаахтык дьаркыһааһаарын бэлэтэ-этилер. Кинилэр этиилэрин делегациялар чилиһинэрэ му-зыкальнай нүөмэринэн доһуоллаатылар.

Бичиги улууслук эмчиттэрэ чөл олох, физкультураны уо-на спорду кытта ситимгэ үтү өмүстөрүн иһитинэрэн туран, муһуубут дьон ытыстарын тыһын ортотугар 1967 сыл-лааха ытыллыбыт мангайгы, 1982 сыллааха ытыллыбыт иккис зональнай уонна рес-публикатаабы эмчиттэр спар-такиадаларын бичиги улууслук кыймылаах хамсаадаларын чилиһинэрэн иккис түбүмүтээн сценага ытыһан таһааран чи-эстээбиттэрэ сонун уонна дол-гуулаах буолла.

Нүөкү күнүр Чуралчы-быт чарангы биһир таһыкка мистэтигэр, илин, Имигиттэ алааһын куулаһыгар, айылбаа күрэхтэһин буолла. Тус-туһунан

спортивнай формалаах хама-адалар толору састааптарынан парадтаабыттарын кинигиттэн күрэхтэһин саҕаланна. Саһын саатынан ытыга дыахталларга С.М.Яковлева (Манга-Хангалас) бастаата, С.Д.Яковлева (Ам-ма) иккис, бичиги кыһыт Г.И.Сивцева үтүс буоллулар. Эр дьонго стандартай дикан, үөһө саһынга анал аппара-тынан бырабыллыбит диксины ытыга улахан эппиттээх күрэх буолла. Дьэ, манна бичиги уот дикан көрөр киһибит, хирург Василий Гого-лев элбэх сылы көрдөрөн туран хампарыта ытан дьонун-сэргэтин үөртэ, хамсаада ба-лаһаһыһын тупсарда.

100 метр дьахталлар сурууһиригэр Валентина Пет-рова (Диринг) баарларыттан иһини элэстээн кэлэн өрөгөйбүтүн дөккө үрдэттэ. Иккис Е.С.Федорова (Манга-Хангалас), үтүс Н.К.Попова (Уус-Алдан) буоллулар. Эр дьонго Виктор Прокопьев (Амма) атыттары туһуһуһан көрбөккө кыйда, иккискэ Уус-Алдантан З.В.Ильин, үтүскэ Тааттадан В.С.Кулаковский таҕыстылар.

Эрийсиһтээх уонна уһуу-таах кимсиһэр мас тар-дыһыһыгар буоллулар. Дьах-

талларга иккис кыһыт (70 кг уонна 70 кг үөһө) Уус-Алдан-тан бэркэ бэлэмнээн кэлбит М.Прудская бастакы, А.Иса-кова иккис буоланнар хамсаа-даларын иһини сыбарытты-лар. 70 кг дьэри З.Н.Хочонова (Таатта) иккис, О.Иванова (Ам-ма) үтүс буоллулар. Иккис кыһыт (60 кг) урууһа 100 кг-лаах Н.Яковлева (Манга-Хангалас) эрчимээхтик ньыл-бырыта тардыталаата. Эр дьонго эмээ иһини иккис кыһыт (60 кг) урууһа алын кыһыт В.Прокопьев (Ам-ма) бастаата, Уус-Алдантан А.А.Соловьев иккис, бичиги "Суһал көмөһүт" суоплара В.Софронов үтүс буоллулар. 70-тан үөһө кыһыт Таатта-тан В.Варламов кыйда, бичиги киһибит, Чалларга ба-лаһаһын захолна Н.Окешни-ков Манга-Хангалас ветера-ныгар В.Сивцевкэ хотторон үтүс буолла.

Түмүкэ 4 дыахтар, 4 эр киһи састааптаах хамсаадаһан 100-түү м дистанциялаах эста-фета бэрт тыһаһыһаах бу-олла. Хара мангайгыттан ам-малар Прокопьевтара ньыл-бы түһэн иһини таһааллар. Бичиги бастакы уолбут мөһтөн кэһиһэн үтүс аталка дьэри тилэх сылдьан баран, төрдүс аталка ветеранамыт В.Н.Дмитриева иһини иһэ-чигин ситэн ааста, онтон са-һы Н.Н. Окешников хам-саадаһын дөккө иһини хаа-тарда. Тилэһэр түмүктүүр атапка эрэбит В.Петрова тух

баарынан түһүнэн хамсаада-бытын иккис мистэһэ таһаар-бытыгар үөрүүлээх ыһы-хайын буолбат дуо!

Уолсай түмүккэ Уус-Алдан эмчиттэрэ мангайгы таһаан өрөгөйдөөтүлэр, аммалар ик-кис буолан астыннылар, бичиги хамсаадаһыт иккис күн арыһ өрө анһан үтүс бу-олан "характыһын сөтүннүбүт. Мангалар бэрт дуона суоһунан баһыйтаран төрдүс буоллулар, таатталар бүтэһик хаалан сүөм түһөн бардылар.

Ити курдук бизэс улуустан араас састаах, дьорууһа, дуоһуһаах, утумнаахтык спордуһан дьарыктанарга би-риэмэлэрэ тийибэт эмчиттэр түмсэн бэрт хатыһылаахтык күрэхтэһэн, "чөл эһэ-синигэ — илэһэ өй-санаа" баар бу-олуохтаах дикан Гипократ саҕаттан бэлэлэрин принцип-тэрин биһиргэтиһилэр.

Манник эппиттээх түмүүнү кини баһыһабыт ад-министратията уонна проф-кома бэркэ тэрийбиттэрин ыалдыттарбыт дикан маһа-лынан бэлэтээтилэр. Кини-лэргэ улууслук спорду сэнээр-эчиллэрэ, театр үлэһиттэрэ улахан көмөнү оҥордулар. Са-һа атаһаһыһыгар делегаци-лар манник түмүүнү, күрэх-тэһини сыһын аайы, баар, көрүтүн уларытан туран, ытыгарга быһааран тардасты-лар.

Афанасий
ПЕРМЯКОВ,
хаһыат общ. корр.

1 Galton

II 6aha

Тогмту суолугар угуйан
Түүтэх кыым үөлөстөн ыһыллар,

ПОЭМА

ΑΠΟΡ.

Итлнхн илээр-ахазнэр,
Сынхнхнн сыбаах сэллэн,
Иирбит ыт кэригэ ирсэннэр
Солбуун суулаллар хооньхон.

III баха

Дыг илн түлүрбэх күдүктэр
Дээбидилж сабардын куустатал.

III 6ah3

Багар, баосабык эргиллиэ,
Суолугар дуолката туруорун,
Төнүргэс төбөтүн хайбатын,
Төбөтүнэ кыһын кыбатын.
Өрөкүөм буолан өтөйбүт
Үрөтүн-өнгөтүн биһин,
Өрөтүн тоһутан гайар
Үөрүлүкх күммүт үөһүт!..”.

IV 6aha

Оюктун сылаас уфун ахтан
Сылайар кини түөбү,
Олус ыаракана сүрөдүр
Сүтүктэммит дууна мунга.
Ол кыысчаа тыныгыр ыар
Түстүтүн билбэккэ күлсө,
Оддулуусу чымчааа оёто
Түннүгү, угу, сыдыгы.

Күнлгэ көтөн барбарытты
Күрэнгиллэр илинчэннэр,
Сүүрүм, ситим дэббитим
Сүлүүххээнэ дэгэйбэтиир.
Аһыгыт суох аһныат оҕото
Албыныра күлэн эбэтин,

У баба

Албаннах аажуулан ижэн тутта
Чингизчилик оморор эн түөлбэн,
Охсуслуг олохунг онкула
Ырлаасең, урдукча ынгарар.

(Автор поэма 1 балыгар Эрилик Эристин кымыл Валентина Семеновна ахтыларын туфамытын, поэма сурыйаччы айар форматынан суруллубутун ыйар).

ПРОГРАММА ПЕРЕДАЧ ТВ с 17 июня по 23 июня

Понедельник, 17 июня		1-я программа		2-я программа		3-я программа	
Канал ОРТ		Канал РТР		Канал РТР		Канал РТР	
06.00 Телеканал "Доброе утро".		05.49, 06.50 - 09.00 УТРО НА РТР.		05.49, 06.50 - 09.00 УТРО НА РТР.		05.49, 06.50 - 09.00 УТРО НА РТР.	
09.00 Новости.		06.50, 07.50, 08.50 ВЕСТИ-МОСКВА.		06.50, 07.50, 08.50 ВЕСТИ-МОСКВА.		06.50, 07.50, 08.50 ВЕСТИ-МОСКВА.	
09.15 "Семейные узы". Сериал.		06.00, 07.00, 08.00 ВЕСТИ.		06.00, 07.00, 08.00 ВЕСТИ.		06.00, 07.00, 08.00 ВЕСТИ.	
10.15 "Что? Где? Когда? Финал.		06.10 "Православный календарь".		06.10 "Православный календарь".		06.10 "Православный календарь".	
11.25 "Сам с усами".		06.15 "Семейные новости".		06.15 "Семейные новости".		06.15 "Семейные новости".	
12.00 Новости.		06.25 "Дежурная часть".		06.25 "Дежурная часть".		06.25 "Дежурная часть".	
12.15 "Ералаш".		06.30 "Афиша".		06.30 "Афиша".		06.30 "Афиша".	
12.30 "Жизнь замечательных людей".		06.40 "Дорожный патруль".		06.40 "Дорожный патруль".		06.40 "Дорожный патруль".	
13.00 Мисс Марпл в детективе		07.10 "Экспертиза РТР".		07.10 "Экспертиза РТР".		07.10 "Экспертиза РТР".	
14.00 "Народ против". Телеигра.		07.20 "Национальный дождь".		07.20 "Национальный дождь".		07.20 "Национальный дождь".	
15.00 Новости.		07.25 ВЕСТИ-СПОРТ.		07.25 ВЕСТИ-СПОРТ.		07.25 ВЕСТИ-СПОРТ.	
15.15 "Зимняя вишня". 4-я серия.		07.30 "Семейные новости".		07.30 "Семейные новости".		07.30 "Семейные новости".	
16.20 Футбол. Чемпионат мира.		07.40 "Пролог". Часть I.		07.40 "Пролог". Часть I.		07.40 "Пролог". Часть I.	
1/8 финала.		08.10 "Дежурная часть".		08.10 "Дежурная часть".		08.10 "Дежурная часть".	
18.35 Вечерние новости.		08.15 "Семейные новости".		08.15 "Семейные новости".		08.15 "Семейные новости".	
18.55 Жди меня.		08.25 "Дежурная часть".		08.25 "Дежурная часть".		08.25 "Дежурная часть".	
19.50 Фильм "Время для размышлений".		08.30 "Афиша".		08.30 "Афиша".		08.30 "Афиша".	
21.00 Время.		08.40 "Пролог". Часть II.		08.40 "Пролог". Часть II.		08.40 "Пролог". Часть II.	
21.35 "Слабое звено".		09.00 ВЕСТИ.		09.00 ВЕСТИ.		09.00 ВЕСТИ.	
22.25 Незнакомое расследование.		09.10 "Диалог о животных".		09.10 "Диалог о животных".		09.10 "Диалог о животных".	
23.05 "Убойная сила - 2: След бумеранга".		10.00 Телеканал "Вечный зов".		10.00 Телеканал "Вечный зов".		10.00 Телеканал "Вечный зов".	
00.00 Ночное "Время".		11.00 ВЕСТИ.		11.00 ВЕСТИ.		11.00 ВЕСТИ.	
00.20 Катрин Денев и Алан Делон в триллере "Шок". До 01.55.		11.20 Детектив "Инспектор уголовного розыжка".		11.20 Детектив "Инспектор уголовного розыжка".		11.20 Детектив "Инспектор уголовного розыжка".	
2-я программа		3-я программа		4-я программа		5-я программа	
Канал РТР		Канал РТР		Канал РТР		Канал РТР	
05.49, 06.50 - 09.00 УТРО НА РТР.		05.49, 06.50 - 09.00 УТРО НА РТР.		05.49, 06.50 - 09.00 УТРО НА РТР.		05.49, 06.50 - 09.00 УТРО НА РТР.	
06.50, 07.50, 08.50 ВЕСТИ-МОСКВА.		06.50, 07.50, 08.50 ВЕСТИ-МОСКВА.		06.50, 07.50, 08.50 ВЕСТИ-МОСКВА.		06.50, 07.50, 08.50 ВЕСТИ-МОСКВА.	
06.00, 07.00, 08.00 ВЕСТИ.		06.00, 07.00, 08.00 ВЕСТИ.		06.00, 07.00, 08.00 ВЕСТИ.		06.00, 07.00, 08.00 ВЕСТИ.	
06.10 "Православный календарь".		06.10 "Православный календарь".		06.10 "Православный календарь".		06.10 "Православный календарь".	
06.15 "Семейные новости".		06.15 "Семейные новости".		06.15 "Семейные новости".		06.15 "Семейные новости".	
06.25 "Дежурная часть".		06.25 "Дежурная часть".		06.25 "Дежурная часть".		06.25 "Дежурная часть".	
06.30 "Афиша".		06.30 "Афиша".		06.30 "Афиша".		06.30 "Афиша".	
06.40 "Дорожный патруль".		06.40 "Дорожный патруль".		06.40 "Дорожный патруль".		06.40 "Дорожный патруль".	
07.10 "Экспертиза РТР".		07.10 "Экспертиза РТР".		07.10 "Экспертиза РТР".		07.10 "Экспертиза РТР".	
07.20 "Национальный дождь".		07.20 "Национальный дождь".		07.20 "Национальный дождь".		07.20 "Национальный дождь".	
07.25 ВЕСТИ-СПОРТ.		07.25 ВЕСТИ-СПОРТ.		07.25 ВЕСТИ-СПОРТ.		07.25 ВЕСТИ-СПОРТ.	
07.30 "Семейные новости".		07.30 "Семейные новости".		07.30 "Семейные новости".		07.30 "Семейные новости".	
07.40 "Пролог". Часть I.		07.40 "Пролог". Часть I.		07.40 "Пролог". Часть I.		07.40 "Пролог". Часть I.	
08.10 "Дежурная часть".		08.10 "Дежурная часть".		08.10 "Дежурная часть".		08.10 "Дежурная часть".	
08.15 "Семейные новости".		08.15 "Семейные новости".		08.15 "Семейные новости".		08.15 "Семейные новости".	
08.25 "Дежурная часть".		08.25 "Дежурная часть".		08.25 "Дежурная часть".		08.25 "Дежурная часть".	
08.30 "Афиша".		08.30 "Афиша".		08.30 "Афиша".		08.30 "Афиша".	
08.40 "Пролог". Часть II.		08.40 "Пролог". Часть II.		08.40 "Пролог". Часть II.		08.40 "Пролог". Часть II.	
09.00 ВЕСТИ.		09.00 ВЕСТИ.		09.00 ВЕСТИ.		09.00 ВЕСТИ.	
09.10 "Диалог о животных".		09.10 "Диалог о животных".		09.10 "Диалог о животных".		09.10 "Диалог о животных".	
10.00 Телеканал "Вечный зов".		10.00 Телеканал "Вечный зов".		10.00 Телеканал "Вечный зов".		10.00 Телеканал "Вечный зов".	
11.00 ВЕСТИ.		11.00 ВЕСТИ.		11.00 ВЕСТИ.		11.00 ВЕСТИ.	
11.20 Детектив "Инспектор уголовного розыжка".		11.20 Детектив "Инспектор уголовного розыжка".		11.20 Детектив "Инспектор уголовного розыжка".		11.20 Детектив "Инспектор уголовного розыжка".	
13.10 "Фонд - на все руки дева". Мультфильм.		13.10 "Фонд - на все руки дева". Мультфильм.		13.10 "Фонд - на все руки дева". Мультфильм.		13.10 "Фонд - на все руки дева". Мультфильм.	
13.30 Сериал "Сибирь" (США).		13.30 Сериал "Сибирь" (США).		13.30 Сериал "Сибирь" (США).		13.30 Сериал "Сибирь" (США).	
14.00 ВЕСТИ.		14.00 ВЕСТИ.		14.00 ВЕСТИ.		14.00 ВЕСТИ.	
14.20 "Дилей ангел". Телеигра.		14.20 "Дилей ангел". Телеигра.		14.20 "Дилей ангел". Телеигра.		14.20 "Дилей ангел". Телеигра.	
15.20 Дэнди Суэи в детективе "Пуаро Агаты Кристи. Убийство Роджера Акройда" (Великобритания).		15.20 Дэнди Суэи в детективе "Пуаро Агаты Кристи. Убийство Роджера Акройда" (Великобритания).		15.20 Дэнди Суэи в детективе "Пуаро Агаты Кристи. Убийство Роджера Акройда" (Великобритания).		15.20 Дэнди Суэи в детективе "Пуаро Агаты Кристи. Убийство Роджера Акройда" (Великобритания).	
17.20 "Афиша".		17.20 "Афиша".		17.20 "Афиша".		17.20 "Афиша".	
17.30 ВЕСТИ.		17.30 ВЕСТИ.		17.30 ВЕСТИ.		17.30 ВЕСТИ.	
Канал РТР		Канал РТР		Канал РТР		Канал РТР	
19.50 "Спокойной ночи, малыши".		19.50 "Спокойной ночи, малыши".		19.50 "Спокойной ночи, малыши".		19.50 "Спокойной ночи, малыши".	
20.00 ВЕСТИ.		20.00 ВЕСТИ.		20.00 ВЕСТИ.		20.00 ВЕСТИ.	
Канал РТР		Канал РТР		Канал РТР		Канал РТР	
17.50 Программа передач.		17.50 Программа передач.		17.50 Программа передач.		17.50 Программа передач.	
17.55 Концерт.		17.55 Концерт.		17.55 Концерт.		17.55 Концерт.	
18.35 Выбачь Телеканала.		18.35 Выбачь Телеканала.		18.35 Выбачь Телеканала.		18.35 Выбачь Телеканала.	
18.50 Кам.		18.50 Кам.		18.50 Кам.		18.50 Кам.	
19.20 Тысяча сия.		19.20 Тысяча сия.		19.20 Тысяча сия.		19.20 Тысяча сия.	
19.40 Реклама.		19.40 Реклама.		19.40 Реклама.		19.40 Реклама.	
Канал РТР		Канал РТР		Канал РТР		Канал РТР	
19.50 "Спокойной ночи, малыши".		19.50 "Спокойной ночи, малыши".		19.50 "Спокойной ночи, малыши".		19.50 "Спокойной ночи, малыши".	
20.00 ВЕСТИ.		20.00 ВЕСТИ.		20.00 ВЕСТИ.		20.00 ВЕСТИ.	
Канал РТР		Канал РТР		Канал РТР		Канал РТР	
17.50 Программа передач.		17.50 Программа передач.		17.50 Программа передач.		17.50 Программа передач.	
17.55 Концерт.		17.55 Концерт.		17.55 Концерт.		17.55 Концерт.	
18.35 Выбачь Телеканала.		18.35 Выбачь Телеканала.		18.35 Выбачь Телеканала.		18.35 Выбачь Телеканала.	
18.50 Кам.		18.50 Кам.		18.50 Кам.		18.50 Кам.	
19.20 Тысяча сия.		19.20 Тысяча сия.		19.20 Тысяча сия.		19.20 Тысяча сия.	
19.40 Реклама.		19.40 Реклама.		19.40 Реклама.		19.40 Реклама.	
Канал РТР		Канал РТР		Канал РТР		Канал РТР	
19.50 "Спокойной ночи, малыши".		19.50 "Спокойной ночи, малыши".		19.50 "Спокойной ночи, малыши".		19.50 "Спокойной ночи, малыши".	
20.00 ВЕСТИ.		20.00 ВЕСТИ.		20.00 ВЕСТИ.		20.00 ВЕСТИ.	
Канал РТР		Канал РТР		Канал РТР		Канал РТР	
17.50 Программа передач.		17.50 Программа передач.		17.50 Программа передач.		17.50 Программа передач.	
17.55 Концерт.		17.55 Концерт.		17.55 Концерт.		17.55 Концерт.	
18.35 Выбачь Телеканала.		18.35 Выбачь Телеканала.		18.35 Выбачь Телеканала.		18.35 Выбачь Телеканала.	
18.50 Кам.		18.50 Кам.		18.50 Кам.		18.50 Кам.	
19.20 Тысяча сия.		19.20 Тысяча сия.		19.20 Тысяча сия.		19.20 Тысяча сия.	
19.40 Реклама.		19.40 Реклама.		19.40 Реклама.		19.40 Реклама.	
Канал РТР		Канал РТР		Канал РТР		Канал РТР	
19.50 "Спокойной ночи, малыши".		19.50 "Спокойной ночи, малыши".		19.50 "Спокойной ночи, малыши".		19.50 "Спокойной ночи, малыши".	
20.00 ВЕСТИ.		20.00 ВЕСТИ.		20.00 ВЕСТИ.		20.00 ВЕСТИ.	
Канал РТР		Канал РТР		Канал РТР		Канал РТР	
17.50 Программа передач.		17.50 Программа передач.		17.50 Программа передач.		17.50 Программа передач.	
17.55 Концерт.		17.55 Концерт.		17.55 Концерт.		17.55 Концерт.	
18.35 Выбачь Телеканала.		18.35 Выбачь Телеканала.		18.35 Выбачь Телеканала.		18.35 Выбачь Телеканала.	
18.50 Кам.		18.50 Кам.		18.50 Кам.		18.50 Кам.	
19.20 Тысяча сия.		19.20 Тысяча сия.		19.20 Тысяча сия.		19.20 Тысяча сия.	
19.40 Реклама.		19.40 Реклама.		19.40 Реклама.		19.40 Реклама.	
Канал РТР		Канал РТР		Канал РТР		Канал РТР	
19.50 "Спокойной ночи, малыши".		19.50 "Спокойной ночи, малыши".		19.50 "Спокойной ночи, малыши".		19.50 "Спокойной ночи, малыши".	
20.00 ВЕСТИ.		20.00 ВЕСТИ.		20.00 ВЕСТИ.		20.00 ВЕСТИ.	
Канал РТР		Канал РТР		Канал РТР		Канал РТР	
17.50 Программа передач.		17.50 Программа передач.		17.50 Программа передач.		17.50 Программа передач.	
17.55 Концерт.		17.55 Концерт.		17.55 Концерт.		17.55 Концерт.	
18.35 Выбачь Телеканала.		18.35 Выбачь Телеканала.		18.35 Выбачь Телеканала.		18.35 Выбачь Телеканала.	
18.50 Кам.		18.50 Кам.		18.50 Кам.		18.50 Кам.	
19.20 Тысяча сия.		19.20 Тысяча сия.		19.20 Тысяча сия.		19.20 Тысяча сия.	
19.40 Реклама.		19.40 Реклама.		19.40 Реклама.		19.40 Реклама.	
Канал РТР		Канал РТР		Канал РТР		Канал РТР	
19.50 "Спокойной ночи, малыши".		19.50 "Спокойной ночи, малыши".		19.50 "Спокойной ночи, малыши".		19.50 "Спокойной ночи, малыши".	
20.00 ВЕСТИ.		20.00 ВЕСТИ.		20.00 ВЕСТИ.		20.00 ВЕСТИ.	
Канал РТР		Канал РТР		Канал РТР		Канал РТР	
17.50 Программа передач.		17.50 Программа передач.		17.50 Программа передач.		17.50 Программа передач.	
17.55 Концерт.		17.55 Концерт.		17.55 Концерт.		17.55 Концерт.	
18.35 Выбачь Телеканала.		18.35 Выбачь Телеканала.		18.35 Выбачь Телеканала.		18.35 Выбачь Телеканала.	
18.50 Кам.		18.50 Кам.		18.50 Кам.		18.50 Кам.	
19.20 Тысяча сия.		19.20 Тысяча сия.		19.20 Тысяча сия.		19.20 Тысяча сия.	
19.40 Реклама.		19.40 Реклама.		19.40 Реклама.		19.40 Реклама.	
Канал РТР		Канал РТР		Канал РТР		Канал РТР	
19.50 "Спокойной ночи, малыши".		19.50 "Спокойной ночи, малыши".		19.50 "Спокойной ночи, малыши".		19.50 "Спокойной ночи, малыши".	
20.00 ВЕСТИ.		20.00 ВЕСТИ.		20.00 ВЕСТИ.		20.00 ВЕСТИ.	
Канал РТР		Канал РТР		Канал РТР		Канал РТР	
17.50 Программа передач.		17.50 Программа передач.		17.50 Программа передач.		17.50 Программа передач.	
17.55 Концерт.		17.55 Концерт.		17.55 Концерт.		17.55 Концерт.	
18.35 Выбачь Телеканала.		18.35 Выбачь Телеканала.		18.35 Выбачь Телеканала.		18.35 Выбачь Телеканала.	
18.50 Кам.		18.50 Кам.		18.50 Кам.		18.50 Кам.	
19.20 Тысяча сия.		19.20 Тысяча сия.		19.20 Тысяча сия.		19.20 Тысяча сия.	
19.40 Реклама.		19.40 Реклама.		19.40 Реклама.		19.40 Реклама.	
Канал РТР		Канал РТР		Канал РТР		Канал РТР	
19.50 "Спокойной ночи, малыши".		19.50 "Спокойной ночи, малыши".		19.50 "Спокойной ночи, малыши".		19.50 "Спокойной ночи, малыши".	
20.00 ВЕСТИ.		20.00 ВЕСТИ.		20.00 ВЕСТИ.		20.00 ВЕСТИ.	
Канал РТР		Канал РТР		Канал РТР		Канал РТР	
17.50 Программа передач.		17.50 Программа передач.		17.50 Программа передач.		17.50 Программа передач.	
17.55 Концерт.		17.55 Концерт.		17.55 Концерт.		17.55 Концерт.	
18.35 Выбачь Телеканала.		18.35 Выбачь Телеканала.		18.35 Выбачь Телеканала.		18.35 Выбачь Телеканала.	
18.50 Кам.		18.50 Кам.		18.50 Кам.		18.50 Кам.	
19.20 Тысяча сия.		19.20 Тысяча сия.		19.20 Тысяча сия.		19.20 Тысяча сия.	
19.40 Реклама.		19.40 Реклама.		19.40 Реклама.		19.40 Реклама.	
Канал РТР		Канал РТР		Канал РТР		Канал РТР	
19.50 "Спокойной ночи, малыши".		19.50 "Спокойной ночи, малыши".		19.50 "Спокойной ночи, малыши".		19.50 "Спокойной ночи, малыши".	
20.00 ВЕСТИ.		20.00 ВЕСТИ.		20.00 ВЕСТИ.		20.00 ВЕСТИ.	
Канал РТР		Канал РТР		Канал РТР		Канал РТР	
17.50 Программа передач.		17.50 Программа передач.		17.50 Программа передач.		17.50 Программа передач.	
17.55 Концерт.		17.55 Концерт.		17.55 Концерт.		17.55 Концерт.	
18.35 Выбачь Телеканала.		18.35 Выбачь Телеканала.		18.35 Выбачь Телеканала.		18.35 Выбачь Телеканала.	
18.50 Кам.		18.50 Кам.		18.50 Кам.		18.50 Кам.	
19.20 Тысяча сия.		19.20 Тысяча сия.		19.20 Тысяча сия.		19.20 Тысяча сия.	
19.40 Реклама.		19.40 Реклама.		19.40 Реклама.		19.40 Реклама.	
Канал РТР		Канал РТР		Канал РТР		Канал РТР	
19.50 "Спокойной ночи, малыши".		19.50 "Спокойной ночи, малыши".		19.50 "Спокойной ночи, малыши".		19.50 "Спокойной ночи, малыши".	
20.00 ВЕСТИ.		20.00 ВЕСТИ.		20.00 ВЕСТИ.		20.00 ВЕСТИ.	
Канал РТР		Канал РТР		Канал РТР		Канал РТР	
17.50 Программа передач.		17.50 Программа передач.		17.50 Программа передач			

Автор суругар этиллэр санаа
редакция позициятыгар мэлдьи сөн
түбөнөр буолбатах. Сурукка ыйыллар
чахчылар кырдыктаахтарыгар
эпистетинэни
автор түс бэйэтэ сүтэр.